Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: M. Emin Kostürk

İdarehanesi: Cemahadır sokak, No. 4 Ankara cad. - İstanbul

26 TEMMUZ 1951 PERŞEMBE

Sayı: 4

İşçi HakkI

HAFTALIK SİYASİ MÜSTAKİL GAZETE

Başyazarı: Kemal Sülker

Yıl: 1 — Fiyatı 10 kuruş

Perşembe Günleri Çıkar

Gelecek Sayıda:

BİR SENDİKACIYA MEKTUP
Yazan: İbrahim Güzelce

İŞÇİLERİN EV SAHİBİ OLMASI ZARURİDİR
Yazan: Bahaeddin Tansel

Grev Tasarısı işçileri Tatmin Etmemiştir!

Tanınmış Sendika Başkanları Tasarının Aleyhinde Bulundular

Cumhur Başkanı Celâl Bayar ve Çalışma Bakanı Nuri Özsan, Sigorta Genel Kuruluna iştirak eden işçilerle Çankaya Köşkünde

Sigortada 'Suiistimal, halini alan tayin ve tahakkuklar

G. Müdürlük, işçilerin 30 dileğinden birini yapabildi

Yüzbin lirayı aşan usûlsüz işler hakkında denetçilerin bazı fikirleri...

İşçi Sigortaları Kurumunun iç bünyesinin ne olduğunu öğrenmek her işçinin hakkı ve vazifesidir. Kurumun nelerle uğraşıp, neler yaptığı hakkında asgarî bir kaç kâfi bir fikir vermektedir.

Gün geçtikce teşkilâtı genişliyen ve teşkilâtı çoğalan İşçi Sigortaları Kurumunun muamele ve hesapları 1950 Temmuzüne kadar bir tek denetçi tarafından kontrol edilmiştir. Bu tarihten sonra denetçi sayısı ikiye çıkarılmış, fakat bu da ihtiyacı karşılayamamıştır.

Asgarîdeki malûmatı, sigortanın kudemli ve üyeşili denetçisi Salâhaddin Birkan'ın 15.VI.1951 tarihli raporundan alıyoruz.

Raporda belirtildiğine göre; genel müdürlük birçok müesse-

(Devamı 2 nci sayfada)

Beyoğlu Tekstil işçileri

İşsizliğin arttığı, hükümetin tedbir almadığı belirtildi

İstanbul, Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikasının Beyoğlu Subesinin yıllık Genel Kurul toplantısı pazar günü şube binasında yapılmıştır.

Şube Başkanı Ahmet Acan'ın kongreyi açmasını müteakip kongre başkanlığına arkadaşımız Mümtaz Özerkan, başkan vekilliğine Hasan Tufan, katipliğe de Celâl Beyaz seçilmişlerdir.

Bundan sonra gündem gereğince 8,5 aylık faaliyet ve hesap raporu okunmuştur. Raporda kupa-

(Devamı 4. sahifede)

İşsizlik Gittikçe Artıyor..

Kemal SÜLKER

İşsizliğin gün geçtikçe arttığı, bütün sosyal neticeleriyle görülüyor. Bu yılın ilk 6 ayında İş Bulma Kurumuna başvuranların 31 bin 927 kişi olduğunu kaydetmek, karşılaştığımız tehlikenin azametini belirtmeğe kâfidir. İş arayanlardan yalnız 7.561 ine iş bulunabildiğini de yazarsak, durumun vahameti daha iyi anlaşılır.

Gittikce artan işsizliği ne sadece CHP. hükümetlerinin hatalarında, ne de C.H.P. kadroları içinden çıkan D. P. kuruculârının bugünkü hükümet icraatında aramak doğru değildir. İşsizlik 19 uncu asrın tekstik gelişmelerinden sonra artan istihsal karşısında, kendi iş kuvvetinden başka satacak bir şeyi olmıyan işçilerin rahat yaşama imkânını sağlıyamıyacak bir iktisadî düzenin devam etmesinden ileri gelmektedir. Bu bakımdan işsizlik, dünkü ve bugünkü iktidar partisi hükümetlerinden değil, partilerin ekonomik programlarının devam ettirdiği asrın bir hastalıktır. Fakat, tedavisi imkânı bulunmuyan bir dert değildir.

«Sermayedarların kârı ve iş kuvvetinin istihsarı» şeklinde formülleştirebileceğimiz kapitalist ekonomik sistem icabı, iş bulduğu bulunan hükümetler muayyen bir kârın menfaatini müdafaa ettikleri için, memleket çoğunluğunu teşkil eden köylüler gittikçe sefalete düşmüş sanayi işçileri dünük bir hayat sürmüş, münevverler, çalışma sahası bulamamıştır. Bu durum karşısında nüfusumuzun mühim bir kısmının devam eden ekonomik sistemden ve tatbik edilen iktisadî programdan memnun olmadığı kolaylıkla ifade edilebilir. Bu demokrasi ki, köylü ve işçi nüfusun olduğu gibi, bugün de iktidarda bulunmayanının istirabını çekmekte ve bu sınıf parçalarında tam mânasiyle temsil edilmekte ise, devam eden istirap sona ermiyecektir.

İktidarda köylü ve işçide olmayı yüzdesinden biz Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinde geçimlerini temin edemiyen vatandaşlar ve ailelerinin terketmiş ve içinde bulundukları sefalet almış yürümüştür. Bu illerdeki işçilerin yüzde 65 i vereme tutulmuştur. Bu vatandaşların Samsunda iskânını ve kendilerine toprak verilmesini istiyen milletvekillerinden Arif Hikmet Pamukoğlu ile Mustafa Reşit Tarakçıoğlu, bizzat kendi partileri tarafından tenkit edilmiştir. Kendilerine tasarının geri alınması bildirilmiştir.

İşçi ve köylünün iktidarda olmayışı yüzdesindedir ki bir kişi geçinirken 9 kişilerinde de İş Kanunundan yararlanılmaktadır. (Devamı 3. sayfada)

Üzeyir Kuran diyor ki: "Ceza kanununda bulunmayan ağır maddeler bu tasarıya bizi korkutmak için kondu„

Grev ve lokavt tasarısı, sendikaları tatmin etmemiştir. «Debbağ ve Deri İşçileri Sendikası» nın Pazar günü Kazlıçeşmede yaptığı büyük açıkhava kampanyası toplantısı» nda mezkûr sendikanın başkan vekili Rahim Mumcular şunları söylemiştir:

«— Tetkik etmek üzere bize gönderilen grev ve lokavt kanun tasarısı hiçbirimizi tatmin etmedi ve etmiyecektir. Biz tadıtlı grev istemiyoruz. Biz tedakâr ve feragatkâr Türk işçileri yapıcı olduğumuz halde

(Devamı 2. sayfada)

İsmail Aras

Birkonfederasyon teşkili isteniyor...

Tekstil, elektrik ve motörlü taşıt işçi sendikaları faaliyete geçti

İstanbul Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası mühim bir teşebbüse girişmiştir. Sendikamızca, Yurt içindeki bütün menşucat ile kolunda çalışan işçile-

(Devamı 2. sayfada)

Lütfi Yılmaz

Şaban Yıldız

Defterdar Fabrikasında bir memurun muayenesi 75 liraya mal olmaktadır

200 memur için 3 doktor, hastabakıcı ve hademe masrafına yazıktır bay'ar!

Sümerbank Defterdar Kâğıt Fabrikasında sağlık işleri hakkında bir kaç kelimede ne kadar israf yapıldığını göstermek için bir tek misal vermek kâfidir sanırız.

Fabrikada 200 kadar memur ve işçi vardır. Bunlara bakmak üzere 3 doktor, 1 hastabakıcı ve 1 hademe tayin edilmiştir.

Memurlar, bu sağlık heyetine müracaat ettikleri zaman, doktor, hastabakıcı ve hademeye 1 lira ödemektedirler. Bu suretle memurun muayenesi 75 liraya mal olmaktadır.

Bu israf karşısında fabrikanın sağlık işlerini bir hastaneye bağlamak daha ekonomik olmaz mı?

Gazetemizle ilgilenen Sendikacı arkadaşlardan ricalarımız

«İşçi Hakkı» nın dördüncü nüshasını da neşretmeğe muvaffak olduk. Bu, bizden ziyade siz işçi arkadaşların başarısıdır. Anadoludaki bütün sendikalara muayyen miktarlarda gazete göndердik. İşçi Hakkı'nı 10 kuruşa satmakla beraber, muhtelif fabrikalardaki işçilere toplu olarak 8 kuruştan göndermekteyiz. Bu bakımdan kendilerine muntazaman gazete gönderdiğimiz sendikalar ve işçiler lütfen bu nüsha da dahil şimdiye kadar sattıkları gazetelerin bedellerini 8 kuruş üzerinden gazete sahibi adına göndermek zahmetine katlanmalar. Satamadıklarını gazeteleri de iade etsinler.

«İşçi Hakkı» nın yaşaması, işçilerin göstereceklerî gayrete bağlıdır.

6 ay boş yere bekliyen uzman

İşçi Sigortaları Kurumu, yabancı uzman getirtme işinde cömerttir. Fakat getirilen mütehassıslardan faydalanma işinde öyle değil. Nitekim Lefebre adında bir mütehassıs getirilliyor tadimler, ziyafetler, yer göstermeler.. Sonra?

Mütehassıs altı ay, bir işçi istidası gibi unutuluyor. İstidanın dili yok ama, mütehassının dili var.

«Benden altı ay içinde bir tek iş hususunda ne fikir sordunuz, ne de bir iş istediniz» gibilerden bir şikâyet mektubu yazıyor.

Şikâyet mektubu, işçi istidalarının yanına, mütehassıra biner liradan aylıklarını alarak memleketine gönderiliyor.

Haydi hayırlısı...

DARILMAÇA YOK

İşçi, köylü, münevver ve fabrikatörler

Hükümetin boş durmadığı, toplantılar yaptığı, kararlar aldığı muhakkak... Ama bu kadar kâfi mi? Tabii hayır... Etrafa göz atalım.

Memleket münevveri işsiz, teknisyeni işsiz.. Devlet dairelerinde tasarruf modası alıp yürüdü ve böylece her gün bir başka yeni münevver isimler kafilelerine katılıyor.

Alınan iktisadî kararlardaki isabetsizlik ve belki de manteksizlik yüzünden kapanan yüzlerce fabrikanın, binlerce işçisinin de açıkta kaldığı düşünülürse meselenin ehemmiyeti ortaya çıkacaktır.

Bütün bunlardan, alınan kararların, hükümet icraatının işçi ve memuru tatmin etmediği neticesini çıkarmaktan başka çare yoktur.

Yalnız bukadar da değil. Küçük esnafın feryadı, tüccarın endişesi nasıl izah edilecek?... Bu vatandaşların, oturdukları yerde, tatlı canlarını dişek gibi bir gafilete gömülüklerini iddia edeceğ değildir elbet... Üçüncü kararın anlaşılmadığı söylenmiştir.

Çok partili sisteme girdiğimize gündemleri üçüncü olsun, memurgündemleri birinci olsun, tüccarı olsun seçimlere takaddüm eden gündemle düğünlere yürülmüş, ancak günlerde bu geniş kitlelerin menfaatine yürüyecek kararların alınacağı söylenmiştir.

Dünle bugün arasında değişen hiçbir şey yoktur... Araseçimleri yaklaşmıştır; tekel üçüncüne bu yüzden, hamal tarifesine bu yüzden yüzde 15 ikâme yapılmıştır. Bilmem sorabilir miyiz:

İşçisiyle, köylüsüyle, fabrikatörüyle, münevveriyle sülbeyhar memleketimizden, mes'ut olanlar kimlerdir? ve hükümet bunun böyle devam edebileceğine kani midir?

ŞİMŞEK

Sigortalar üzerinde tetkikler

Italyada Sigortalara verilen primler ve ödenekler nedir?

Yazanlar: Cihat ORAN - Agâh TÜRKDOĞAN

— 2 —

Hastalık Sigortası Kanununun işçilere tatbik edildiği gibi sanayi, ticaret, banka ve sigorta şirketlerile ziraat sahasında çalışan müstahdemlere de tatbik edildiğini yukarda belirtmiştik.

İktisadî sahada muhtelif faaliyetleri olan işverenler ile çalıştıkları işlerin nev'ine göre de işçiler tarafından prim ödenmektedir. 1946 senesine kadar işveren ve işçi tarafından mütesaviyen ödenmekte olan primlerin bugün tamamile işveren tarafından ödenmesi ve edilmiştir. Devlet tarafından bu sahada her hangi bir maddî yardım düşünülmemektedir.

Sanayii, ticaret ve bankalarda çalışanların primleri aylık istihkaklarının muayyen bir yüzde nisbeti, ziraat sahasında çalışanların ise faaliyette bulundukları muhtelif branşlara göre sabit bir miktar üzerinden prim alınmakluk ve tahsil edilmektedir.

Aile reisinin sigortaya kayıtlı bulunması keyfiyeti, aile fertlerinin de sigortalı olarak telâkki edildiğinden, bunlar için ayrıca munzam prim istenmemektedir.

PRİMLER AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE TERTİP EDİLMİŞTİR

a) Sanayi işçileri ..... %5
b) Sanayide çalışan müstahdemler ..... %3
c) Hastalık istirahat gündeliği alan ticaret sahasındaki işçi ve müstahdem ..... %4.5
d) Hastalık istirahat gündeliği alamıyan ticaret sahasındaki işçi ve müstahdemler ..... %3
e) Banka ve Sigorta şirketleri müstahdemleri ..... %3

%3 nisbetinde prim ödemekte olan sanayi, banka ve sigorta şirketi müstahdemleri, işverenlerinden ilk 3 aylık hastalıkları esnasında aylıklarını tam olarak aldıklarından hastalık ödeneklerinden faydalanmamaktadırlar. Ziraat işçilerinin primleri ise muhtelif işverilerine ve (asgarî 6 lira' ile azamî 25 lirei arasında tahavvül eder) İtalyadaki ziraat işçiliği rayicinin %4 üzerinden ve muhtelif ekinler ve ekilen arazi nev'i ile bu arazinin icap ettirdiği iş günü adedi gözönünde tutularak hesaplanmaktadır.

Primlerin tahakkuk ve tahsili I. N. A. M. tarafından yapılmayıp şubelere malik merkezdeki komisyon, iş kazaları hariç, iştimal sigorta tarifeleri dan taahhüt edilen bu haller hakkındaki primleri tesbit eder. Bu primler, hilâhare muhtelif rizikolara mahtaç olan branş mütehassıslarına tevzi edilmek üzere Maliye Bakanlığı emrine tahsil edilir.

(Devamı gelecek sayıda)

Meşrutiyet devrinde partiler ve işçi sınıfının durumu...

Muhtelif partiler işçileri kandırmak için bir sürü vaadlerde bulunuyorlardı

Yazan TARİHÇİ

1908 Meşrutiyetini, daha ilk günlerde, yerli sermayedarlar bir yandan, komparador sermayedarlarla kol kola ecnebi sermayedarlar dışarı yandan, kendi menfaatlerini biraz daha artırıcan yeni bir devir haline koymak telâşına düşmüşlerdi.

Bu telâş içinde, onları korkutan şeyler arasında, feryadını ve taleplerini gittikçe arttıran ve teşkilâtlanmaya başlıyan Osmanlı İşçi Sınıfı esaslı bir yer tutuyordu.

Sermayedar sınıfının her türlü zümreleri, işçi sınıfının korkulu mıyacak bir hale sokulmasında, hemfikir idiler. Ancak bu fikir ve emeli işçi sınıfından saklamak, bütelik işçi sınıfı karşısında tavizkar görünmek lâzım geliyordu.

Bu sahtekârlık hareketi evvelâ İttihat ve Terakki Partisi girişti. Avanturist bir lider grupunun eline bu fırka bir yandan iktidarı doğrudan doğruya, diğer taraftan patronlarla bağlarını sıkılaştırarak Tatili İşgal Kanununu nesredivordu. Bütün bunları yaparken, bir yandan işçi sınıfı karşısında sonu gelmez çeşitli vaitlerde bulunmayı da ihmal etmiyordu.

1909 Eylülünde Komparador sermayedar zümreye dayanan «Ahrar» adlı bir parti daha kuruldu.

Ahrar'cılar da kaynaşan işçi sınıfı karşısında ilgisiz kalmıyorlardı. Bu mevzua ilgili olarak programlarına şöyle bir madde koymuşlardı:

«Terki işgal ve buna müsaisli hâlâtta havayici zaruriyeler, memleketin hükmet tarafından emniyet ve intizamı için, ihtiyaç diye ve menafii umumiye ihlâl edilmemek şartiyle amelenin tertibi hâli ve amelelerle usta ve sermayedarların hukuk ve vezaifi müteka belerinin tâyin ma razında kanunlar vaz'ı, ve Ticaret ve Nafıa Nezaretine merbut olmak üzere bir işçili umumiye şubesi tesis ve memurini hükümetin terki işgal için sendikalar tesis edememeleri teklif edilecektir.» (Program, madde 23).

Bu tavsiyat ifadenin içiçeri kandırmasa bile istihdaf ettiği bir hüviyi tutmaz ve sözde kalan vaitlerinden daha fazla dikkat çekici değil muhakkaktır.

Ahrar'cıların birdenbire canlanan faaliyeti ve programlarının ve yolunu olan müsait tepkisi İttihat ve Terakkiye bir program teşkil ve ilânına mecbur etti. Bu programda işçileri ilgilendiren bir madde de şöyle idi:

«Amele ile patronların hukuk ve vezaifi mütekabilesini tâyin edecek kanunlar teklif edilecektir.» (Program, madde 12).

Fakat bu ifade tarzı işçileri celmek değil, bilâkis onların gözlerini kamaşa ve İttihat ve Terakkinin mahiyetini anlamalarına sebep oldu. Zira Ahrar'cıların ağzında pek manası anlaşılamıyan «vezaifi mütekabile» tabiri İttihatçıların dilinde düşünce maksadinden sıyrılmıştı. Tatili İşgal Kanununun naşirleri için (vezaifi mütekabile) işçilere tahmil edilecek yeni vazifelerin (!) de bulunduğunun resmi bir ifadesinden başka bir şey olamazdı.

(Devamı gelecek sayıda)

Sigortada (suiistimal) h..lini alan tayin ve tahakkuklar

(Baş tarafı 1. sayfada)

se ve müdürlüklerde yapılan denetlemelere ait raporları hâlâ cevaplandırmamıştır.

1949 genel kurulunda teşkil edilen «Dilekler ve Mevzuat Komisyonu» 30 dilek ve tavsiyede bulunmuştu. 950 işçi sigorta çalışma raporunda bu güne dileğin yanlız dokuzu hakkında cevap verilmiş, diğerleri için de:

— Bizi değil, Bakanlığı ilgilendirir!..

Mazereti ileri sürülmüştür.

Cevap verilen dokuz dileğin bir kısmına:

— Gerçeklenmesine imkân yok!..

Diğer bir kısmına da:

— İleride tahakkuk ettirilecektir!..

Denilmiş, sadece bir dileğin yerine getirildiği bildirilmiştir. Bu dilek de, «Genel kurulda okunmak üzere yıllık çalışma raporunun bir özetinin verilmesi» dileğidir.

Garanti Bankası, Kuruma müracaat etmiş, bir iki milyonluk tevdiatta bulunmasını ve böylece Kurumun daha üstün menfaat sağlıyacağını bildirmiştir. Kurum, Ziraat Bankasiyle anlaştığını ileri sürerek bu talebi reddetmiş, böylece Kurum yüz bin lira menfaat kaybetmiştir.

41.221 liraya Zorguldak şubesine ait olmak üzere muhtelif şubeler binasına avâkıt ve inşaat için olarak 42.075 lira para edilmiştir. Kurum bu paranın müsebbiplerinden tahsilinden sarfı nazar etmiştir.

Halbuki denetçi şöyle demektedir:

Denetçi Fethi Alkaş, muhtelif raporlarında, şubelere bazı aksaklıkların olacağını bildirmiş, tefiş ve kontrolün emniyeti altına alınmasını istemişti. Genel müdürlük, tefiş ve kontrol mekanizmasını gereği derecede takviye etmemektedir.

Kurum bir kararla teşkilât kadrosunda ilâve ve değişiklikler yapmış, böylece bir kalemde 875 ve 750 lira aylıklı kadrolar ihdas etmiştir.

Denetçi diyor ki:

Halbuki yönetim kurulu ve genel müdürlük, öteden beri Kuruma fayda sağlıyacak veya Kurumun zararlarını önliyecek küçük memur kadrolarında gayet aklı bir tasarruf gerekliti takip ederken bu gibi yüksek maaş ihdasında cömert davranmaktadır.

Denetçi, zat işleri ve sicil servisinin denetlenmesindeki müşahedelerini şöyle bildiriyor:

Müteferrik müstahdemlerin aylık miktarlarında nisbetsizlik vardır. Bazı memurlar meslekleriyle ilgili olmıyan işlere tâyin edilmiştir. Genel müdürlük merkezinde bir kısım memurlara maaşlarından başka bir de «vekâlet ücreti» verilmektedir. Bazeme tâbi olmıyan memurivetlerde hiçbir mesnedi olmadan bazı müstahdemlere ücretleri arttırılmıştır. Hizmet müddetinin 90 liraya tekabül etmesi gereken bir memurun kanunsuz olarak 129 lira aylı maaşla tâyin edildiği görülmüştür. İmtihanla alınması icap eden memurluklara imtihana tâbi tutulmadan memurlar tâyin edilmiştir. Konyada, hiçbir talep ve ihtiyaç yokken üç memuriyet ihdas cihetine gidilmiştir.

35 liraya kadar tek yataklı karyolalar satın alınırken, İstanbul İşçi Hastanesine beheri Hradan on tane «bebek sepeti» gönderilmiştir. Bu sepetler 39 liraya alınmak mümkündü. Kurumun İstanbul şubesinde bazı işverenler hesabına noksan kalyılar yapıldığı, 883 lira yerine 893 lira verildiği görülmüştür. Bu sekilde yapılan muameleler bu madde teşkil etmiştir. Bu gibi suiistimalle insana kaden yol olduğu hâlde müfettişler müşahedelerini derinleştirmemiştir. Bu hataları yapan memurlar hakkında soru dahi açılmamaşı denetçilerin şaşkınlığını getirmiştir. Bu şekildeki farkların yüz binlerce liraya mal olacağı muhakkaktır. Bu farklar bir eshiv» mi gibi gösterilirse diğer şubelerde de aynı «eshiv» ler görülecek ve kurum mühim zararlara uğrıyacaktır.

Son Sigorta Genel Kuruluna katılan işçiler bir arada

Hatırlar musunuz?

40 YILDA BİR ARPA BOYU YÜRÜYEMEDİK

7 Mayıs 1329 da «İstihlâki Milli Cemiyeti» diye bir derek faaliyete geçmişti. Bu cemiyetin nizamnamesinin mukaddimesinde şöyle deniyordu:

«Umumiyi vasıtasiyle, tatili etmesini (yükselmesini) istiyenler en küçük muamelei istihlâkilerinde bile menfaati milliyeyi düşünerek kuvayi milliyei iktisadiyeyi yaşatmak ve yükseltmek emelini takip etmelidir. Vatan yaşarsa biz yaşarız düsturunu vatanperver hiçbir fert unutamaz.

Cemiyet nizamnamesinin altıncı maddesinde de şunlar zeltirilivordu:

«Cemiyet şu maksatlarla kurulmuştur:

1 — Halkı; yerli eşya kullanmağa alıştırmak.

2 — Yerli eşyayı umuma tanıtmak,

3 — Müstahsilleri halkın ihtiyacına, milli ve umumî arzulara uygun şekilde istihsal yapmak için teşvik etmek.»

Bugün de aynı gayelerin tahakkukuna çalışmak zorunda kalınması, kırk kıdası beri bu sahada bir arpa boyu yol alamadığımızı gösteriyor.

KASAPLAR, İŞÇİLERİ KORURKEN...

28 Eylül 1327 de «Umum Kasap Esnafı Cemiyeti» kurulmuştu. Cemiyet nizamnamesinin 16 ncı maddesinde şöyle deniyordu:

«Kasap esnafı istihdam ettikleri tezgâhtar, ciğerci ve çıraklardan birisine hizmetinden izin verdiği halde istihdamı tamamen tediyeye mecburdur. İstihkâkını tediye etmediği suretle cemiyetin defterleri muhasebesinde âmi mukayyet olan tezgâhtar, ciğerci ve çıraklardan hiçbirisi o esnafın hizmetini kabul etmiyecektir. İşbu madde hilâfında hareket edenler olan tezgâhtar, ciğerci ve çıraklar hiçbir suretle cemiyetin muvafakatı olmadıkça...»

ZEHİ TASAVVURU BÂTIL, ZEHİ...

Sendika üyelerinin kulakları çınlasın!

İş Kanunu Büyük Millet Meclisinde kabul edildiği gün meşrutî tedbir garisinin meşhur genel sekreteri Recep Peker sürekiye şöyle de miştir:

«Yeni İş Kanunu sınıfçılık şuurunun doğmasına ve yaşamasına imkân verici hava boluklarını silip süpürecektir. Bu kanunla iş hayatında muvazene kurulacaktır.»

Zehi tasvvuru bâtıl, zehi hayali muhal!

Hukuk Köşesi

Grev tasarısında mecburî uzlaştırma müddeleri

Yazan:
Avukat Halûk SAĞIROĞLU

Grev Kanunu Tasarısının 26 ncı maddesine göre iş ihtilâfı çıktığı zaman taraflar müracaat edebilecek işçiler önce uzlaştırma yoluna müracaat etmek mecburiyetindedirler. 37 ncı madde mecburî uzlaştırmada geçecek müddeleri göstermektedir. Bu maddeye göre;

İhtilâfı çıkaran işçiler bunu yazılı olarak işveren veya vekiline bildirecek ve altı iş günü müddetle onun cevabını bekliyecektir. Bu müddet zarfında cevap gelmez veya anlaşmazlarsa işçiler ilgili Bölge Çalışma Müdürlüğüne yazılı olarak vaziyetlerini haberdar edecekler, müdür de bunu altı iş günü içinde Çalışma Bakanlığına bildirecektir. Çalışma Bakanlığı altı iş günü içinde uzlaştırma komisyonunu teşkil ederek Bölge çalışma Müdürlüğüne bildirecek ve Bölge Çalışma Müdürü de uzlaştırma komisyonunu bu iş günü içinde toplıyacaktır. Komisyon ise azamî on gün içinde kararını vereceği bunu yazılı olarak bildirecek ve işçiler, yazılı olarak kararı kabul etmediklerini gene yazılı olarak komisyona bildirdiklerini bildirdiği gün ilân edebilecekleridir.

Bu müddetlerin toplamı ise 31 iş günüdür. Tasarı israrla elî günü tâbirini kullandığından arıyan bir müddet daha bu günlerin de bu yekûna ilâvesi gerekmektedir.

Halbuki greve müracaat edecek işçinin, piyasa şartlarına göre, iş bulmasının en akıllı zamanı kollaması lâzımdır. Aksi halde muvaffakiyet ihtimali azalır. İşte bu sebepten mecburî uzlaştırma, işverenlerin lehine olduğu kadar kuvvetli ve grevi sogutma yolundan başka bir şey değildir.

Biz, esasen mecburî uzlaştırma fikrine taraftar değiliz. Fakat bu bir müddetler hakkında fazla bir şey söylemek istemiyoruz. Ancak memleketimizde iş şartlarının ve işçilerin bulunduğu ve derece ve kilmez olduğu mâlûmdur. Bu bakımdan hemen her zaman «Hayırsız olan patronun cevabı için bu süre içi zarfında bir haberi bir şey değildir.

Bir, esasen mecburî uzlaştırma fikrine taraftar değiliz. Fakat bu bir müddetler hakkında fazla bir şey söylemek istemiyoruz. Ancak memleketimizde iş şartlarının ve işçilerin bulunduğu ve derece ve kilmez olduğu mâlûmdur. Bu bakımdan hemen her zaman «Hayırsız olan patronun cevabı için bu süre içi zarfında bir haberi bir şey değildir. Bir esasen mecburî uzlaştırma fikrine taraftar değiliz. Fakat bu bir müddetler hakkında fazla bir şey söylemek istemiyoruz. Ancak memleketimizde iş şartlarının ve işçilerin bulunduğu ve derece ve kilmez olduğu mâlûmdur. Bu bakımdan hemen her zaman «Hayırsız olan patronun cevabı için bu süre içi zarfında bir haberi bir şey değildir.

Bir, esasen mecburî uzlaştırma fikrine taraftar değiliz. Fakat bu bir müddetler hakkında fazla bir şey söylemek istemiyoruz. Ancak memleketimizde iş şartlarının ve işçilerin bulunduğu ve derece ve kilmez olduğu mâlûmdur. Bu bakımdan hemen her zaman «Hayırsız olan patronun cevabı için bu süre içi zarfında bir haberi bir şey değildir.

Bir, esasen mecburî uzlaştırma fikrine taraftar değiliz. Fakat bu bir müddetler hakkında fazla bir şey söylemek istemiyoruz. Ancak memleketimizde iş şartlarının ve işçilerin bulunduğu ve derece ve kilmez olduğu mâlûmdur. Bu bakımdan hemen her zaman «Hayırsız olan patronun cevabı için bu süre içi zarfında bir haberi bir şey değildir.

(Devamı 4. sayfada)

İŞÇİ Röportajları

Yazan: MUAMMER NAMİ ÖZERKAN

Mahmutpaşa atölyelerinde çalışanların sonsuz ıstırabı

Ücretlerde bir ahenk yok - Hafta tatili yok - Gündüz bile aydınlık yok - Kanundan faydalanma imkânı yok

Muharrir Kemal Sülker, Gece Postası'nda «Mahmut Paşanın Esrarı» adlı seri röportajlarını keşmek zorunda kalırken:

— Daha çok şeyler, daha çok şeyler var Mahmutpaşada... demekten kendini alamamıştı.

Bugün, İş Kanunu gümülüne girmiş yerlerin bir ismi hasıl haline gelen «Mahmutpaşa» çeşitli mallar satan dükkânlarının, yabancılara bilmem hangi padişahın, hiçbir tükenmez, Ayetî Keremeli mutasa kılıçlarını satan antikacıların, yokluk ve sefalete pusu kuran Bitpazarının ve nihayet irili ufaklı işportalarının dışında, bambaşka bir alemdir.

Her gün, Türk sosyal hayatının yeni bir facia perdesi açılıp kapanan Mahmutpaşa, bu ikinci ve hakiki cehrenile hakikaten görülmeğe değer.

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası Mahmutpaşa Şubesi Başkanı, İsmail Tuğtekin'le karşılaşınca bunları hatırladım.

Günde 12 saat çalışmasına rağmen, her gün 3-4 saat sendikada çalışmak için zaman ayırabilen bu çalışkan ve enerjik sendikacı, — Muhakkak ki iş hayatımızda sıkâyetçi olduğumuz bir çok meseleler, dertler var, dedi. Fakat Mahmutpaşa deyip de geçmiyelim. Mahmutpaşa ve Mahmutpaşalı, her türlü hadsiz mahrum onbinlerin ifadesidir.

— İş Kanunu sümülüne girmiş yerlerde çalışan arkadaşlarımız, İş Kanunu ve bununla ilgili mevzuattan kısır ve kifayetsiz olmuşdan şikâyet ederken bizlerin daha henüz İş Kanunun tatbiki için mücadele etmek zorunda kalışımız, insana hüzün veriyor.

Diye lâfeden İsmail Tuğtekin içini dökmeğe devam ediyor.

— İkinci Dünya Savaşı içinde kendi yağımızla kavrulmak mecburiyetinde olduğumuz zamanlarda gelişen Mahmutpaşaya geldiğim zaman henüz 7 tezgâh vardı, dedi.

Bir kaç tezgâhtan ibaret atölyeleri dolaştığımız zaman hemen hepsinde bir tanıdığa tesadüf edişimin sebebini bu sözlerde daha iyi anlar gibi oluyorum.

— O zamanlar, iyi para alıyordu, dedi. Bugün sayısı binleri aşan işsiz arkadaşlarımızın dışında çalışanlarımız bile günde en az 12 saat mesaiye rağmen: ailesine bir kuru ekmeği zor temin edebiliyor.

İsmail Tuğtekin

— Sebep? diye yüzüne baktım.

«Bunu anlamıyacak ne var?» der gibi gözlerinin içine bakdı. Sonra:

— Bir çok sebepleri var, dedi. Tabii hepsinin başı işsizlik.

Harp hali sona erdikten, dışardan ithal malları gelmeğe başladıktan sonra işler tavsadı.

Liberasyon listesinin çok yüksek bir seviyeye çıkarılması ile pamuk fiatlarındaki yükseliş bunu tuz biber etti.

Resmî makamların «pamuksuzluk yüzünden kapanan fabrika» yoks demelerine rağmen, bu bir hakikattir. Kapanan veya tensikât yapan bir çok fabrikaların dökülenler Mahmutpaşayı adeta akına uğratdı. Buna bir de Anadoludan gelenleri katarsak işsizlerin miktarının yuvarlanıp bir kartopu gibi nasıl büyüdüğünü anlarız.

Susuyorum ve dinliyorum.

— Bu vaziyet karşısında fazla kazanç hırsı gözlerini bürmüş olan bazı işverenler ücretleri indirmek için adeta birbirlerile yarış ediyorlar. Buldukları bahaneler de çok gülünç çoğu kez. Sanki birkaç misal vereyim:

(Devamı gelecek sayıda.)

İsmail Tuğtekin tezgâh başında

İşsizlik Gittikçe Genişliyor

(Başyazıdan devam)

nu kapsamına alınmasını istiyen milletvekillerinden İhsan Altınelin teklifi, Abdürrahman Boyacıgillerin istediyle «953 ten itibaren yürürlüğe girmesi» kaydiyle diğer Meclis komisyonlarına havale edilmiştir. Fakat Meclisin bu şekliyle de olsa bu tasarıyı kabul etmiyeceği kanaati daha şimdiden ileri sürülmuştur.

Damı toprak olan 18.202, damı kiremit olan 6.969, damı tahta olan 2920, damı saz olan 685 köyde barınan, dere, kaynak ve kuyu suyu için köylüler gibi, günde 60 kuruş yevmiye alan, Cenevrelilerden kalma mahzenlerde günde 18 saat çalışan işçilerin karşılarına dikilen sefalet ve işsizlik tehlikesi milli bünyemizi harap edecek süratte genişlemektedir. Bu tehlikeyi bertaraf etmek, işçi ve köylünün teşkilâtlanmasına ve teşkilâtı kuvvetine bağlıdır. Bunun içindir ki, bu gün Meclisde ve Meclisinde kendi sınıflarının temsilcilerinin bulunması zaruretini gün geçtikçe daha kuvvetle ifade etmeğe başlamışlardır.

Artan işsizlik karşısında işçilere düşen vazife, kendi işlerini bizzat görmek ve bu işlerde yürütülecek bir çalışmayı devam ettirmektir.

Sendika kurmak suç mudur?

Elâzığda işten çıkarılan bir işçi feci şekilde öldü

Elazığ (Özel) — Yollar Sekizinci bölge müdürlüğü Sendika kuran işçileri ve sendika üyelerini bir müddet önce işten çıkarmıştı. Yapılan uzun mücadeleden sonra 100 e yakın işçi tekrar eski işlerine verilmiş, fakat üç işçi mümessili ve sendikacı işe alınmamıştır. İşe alınmayanlardan Hasan Yıldırım, geçtiği sefalet sonunda açı bir şekilde vefat etmiştir. Diğer işçi mümessilleri Ali Demirağ ve Sabri İlter 8. Bölge Müdürlüğü ile mahkemelik olmuşlardır. İşçiler bilhassa birliken fazla mesailerinin ödenmesini istemektedirler. Mahkemeye intikal eden ihtilâfın işçi lehine neticeleneceği ümid edilmektedir.

Elazığ motorlu taşıt ve her nevi yol, ziraat makineleri işçileri Sendikası, gittikçe kuvvetlenmekte ve yaptığı mücadele ile işçileri sendikaya bağlamaktadır.

Sendikacıların esas vazifeleri

Sendikalar, sınıfı birer teşekküldür ve işçilerin istismarını önlemek en başta gelen vazifeleridir

Yazan : M. Emin KANTÜRK

Sendikalar, gün geçtikçe işçilerin ilgisini çeken birer teşekkül olmağa başladı. Sendikalara karşı artan bu alâka ile birlikte, sendika yönetim kurullarına seçme ve seçilme meslesi de işçiler için belibaşlı bir mesgale haline aldı.

Bütün bunlar işçilerin teşkilâtlanma ve teşkilâtlarını düzenleme arzusundan ileri geldiği kadar, işçi sınıfını faydalı olma isteğinden de ileri geliyor. Yönetim kurullarına seçilme mücadelesinde bazan işçileri basamak yaparak kendilerine mevki temin etme gayreti de gözden kaçmıyor. Sezimi kaybedenlerin, yahut seziliği halde sendika başkanlığına getirilmiyenlerin hissedilen tertiplerini kaydetmek zorundayız.

Bu realiteyi tesbit ettikten sonra, sendikaların hâlâ arzu edilen gelişmeyi gösterememesinde âmil olan sebepleri incelemek faydalı olacaktır. Mamafih bu sebepleri belirtmeden şunu söylemek yerinde:

İşçilerin bir kısmı «sendikanın ne olduğunu kavramış değildir ve sendika yönetim kurullarına seçilenlerin bazıları esas vazifelerinin neler olduğunu öğrenememiştir.

İşçi sınıfının teşkilâtlanma ve haklarını elde etme yolundaki mücadele safhalarını tarih boyunca mütalâa edince öğrenilece birçok dersler ve edinilecek birçok faydalar kendiliğinden ortaya çıkıyor.

Bu dersleri öğrenme ve bunlardan fayda sağlama yoluna girmek için her şeyden önce şu soruyu cevaplandırmak lâzım geliyor:

«— Sendika nedir?»

Sendikanın mahiyeti hakkında kâfi bir hükme varmadan, sendikacının kim olduğunu ve sendikacılara düşen belibaşlı vazifelerin nelerden ibaret bulunduğunu tesbite imkân yoktur. Bunun için «sendikası nın ne olduğunu bilmemiz gerekiyor.

«— Sendika nedir?»

İşçi sınıfının mücadele seyrinden aldığımız ilhama göre bu soruyu şöyle cevaplandırabiliriz:

Sendika, her türlü siyasî partilerin dışında, her dinden, her renkten ve her cinsten işçinin bir araya gelerek vücuda getirdikleri sınıfî bir teşekküldür. Bu teşekkül, aynı işletmede çalışan ve muayyen bir iş kısılığında aldıkları ücretle geçimle

(Devamı 4. sahifede)

Adanada çirkin bir grev isnadı

Kurtuluş Barda cereyan eden hâdisenin içyüzü

Adana (özel) — Otel, lokanta ve eğlenze yerleri işçileri Sendikasını üzen çirkin bir hâdise olmuştur

«Kurtuluş Bar» sahibi İbrahim Efendi'nin Dosulunun yanında çalışmak istemiyen garsonlardan ve Sendikacılardan Muhterem Akman, Kâmil Karakaş ve Rüştü Güneri, işverene gerekli ihbarı yapmıştır. İşçiler Kurtuluş Barda çalışmıyacaklarını bildirdikten sonra kanunî süre sonunda işten ayrılmışlardır. Bunu müteakip bar sahibi, işçileri grev yapmakla ihbar etmiş ve barı isnadlarda bulunmuştur. Adanada bulunan garsonlardan çoğu, arkadaşlarına hakarette ve yalan isnadda bulunan İbrahim Sedat yanında çalışmak istememektedirler.

HİKÂYE

Dokumacı İslâm

Yazan : Rüştü CEYHAN

Fabrika kapısı üzerindeki yuvarlak saat öğlenin on bir buçuğunu gösterip geceyi göstericeydi. Tatlı on bir buçukta dokumahane paydos olmuştu. Şimdi işlikhanenin kadın işçileri sıyah gögüslük kalabalığı halinde, terli ve yorgun çıkıyorlardı.

Dokumacı İslâm fabrika kardaşındaki kooperatif bakkalından bir paket yirmi tanelik cigara aldı, işlikhane kapısının yorgun gözlerle seyrolmekte olan dedikleşik işçilerin arasına katıldı, bir cigara yaktı.

On yedi yaşında idi. Dokuz yaşından beri fabrikanın hemen her kısminde çalışmıştı. Her gün böyle erkenden çıkar, kır kardeşini tekerlerdi. Ön beginde, aksi gökçe, kara kaş, kara gözlü kız kardeşiyle ağabeylerinin onu beklemesine kızar. «Ne bekliyorsun beni? Ben çocuk muyum? Kosköca kızım!» derdi...

Cigarasından üçüncü dumanı alınışlı ki, yanıbaşında arsız bir kahkaha... Döndü. Camgöz Sadık gene... Kumarcı, aylak... Bütün gün meyhane, kahve köşelerinde, zavallı işçilerden harçlarak dolaşır dururdu. İslâmın en çok sinirine dokunan, Camgözün göz bebekleriydi. İçlerinden ışık geçirilmiş gazoz bilyaları hatırlatan duru yeşil gözleriyle baktıkça, İslâm ta ülkelerinden titrer, ürperir, tükanirdi. Bu yeşil göz bebekleri başka birisinde olsaydı, İslâm belki bu kadar nefret etmiyecek, onları ihtimal güzel bile bulacaktı, İlâhi Camgözde...

İslâmın burnunun dibine kadar sokulduktan sonra:

— Ne haber kayınbiraderi? diye sordu.

İslâmın yüzü nefretle burutu, cevap vermedi.

— Ne var?

— Hergele sensin!

Camgöz vurmak için tam elini kaldırmıştı ki, araya girdiler. Camgöz:

— Tüan, dedi, eninde de sonunda da biz kardeşin benim!

İslâm öfkeyle bakti, sövdü. Şu anda bu hancacı olsaydı Camgözü çekip vurabilirdi.

Camgöz, kendi gibi aylak arkadaşlarıyle yol boyunca cekiştiştiler. İslâm, arkalarından nefretle tükürdü ve kız kardeşinin şu sıra çıkmamasını temenni etti. Hırsından her yanı titriyordu. Birdenbire babasını hatırladı. Bu yeşil göz bebekleri başka birisinde olsaydı, İslâm belki bu kadar nefret etmiyecek, onları ihtimal güzel bile bulacaktı, İlâhi Camgözde...

İslâmın babası, fabrikanın ilk kurucularından biriydi. İslâm bunu düşünmek istemiyor, babasına acıyordu. Eğer böyle bir şey olsa, kız birisiyle işi pişirse, ihtiyar adamın yüreğine inceğini sanarak aklı gidiyordu.

Cigarasının ismaritini attı, yeni bir cigara yaktı.

Saat on ikiyi beş geçe İslâmın öfkesi aşırı bir hal aldı. Karnı ağlıyor, uykusuzluktan gözleri yanıyordu. «... On iki saat ayak üstü iş, tonla toz yut, on- dan sonra da... diye düşündü, ne bu benim çektiğim?».

«Kız kısmının başından yumruğu eksik» cümleye devam eden arkadaşı Isa'ya hak vermişti ki, kız kardeşi fabrikanın iç kapısında belirdi. Yanında da komşu kızı Halime... İkisinde de pamuk tozundan agarmış siyah saten gögüslükler...

Halimenin de kız kardeşiyle birlikte oluşuna sevinen İslâm birdenbire ferahladı ve deminden beri düşündüklerini unuttu.

Kızlar sündi çıkacaklar, bir birlikte yan yana yürüyecekleri. Halime gene alttan alta bakıp, usullarla öğrendiği lâflar çakacaktı. Eğer Halimenin cadaloz annesi: «... Kızımı içiye vermem, dünyada vermem! Ben kızımı zengine vereceğim, evladımı köşelerde oturtsun!» demeseydi, İslâm gündüye kadar kızın ağzından gireceğini, burnundan çıkar, ne yapar yapar işi yoluna koyardı. Gerçi daha askerliği de vardı ama...

İslâmın içinde sanki bir lâmba kısıldı.

Kızlar fabrikadan çıkmış, bazılı adımlarla yanından geçip gidiyorlardı. Aldırış bile etmemişlerdi. Hele kız kardeşi! Dönüp bakmamıştı bile... «Domuz!» diye düşündü, «Maksadı beni kızla konuşturmamak!»

— Sist! dedi, nereye böyle efe?

Derhal duran kız kardeşi:

— Ne var? diye sertçe sordu.

— Neredesindin?

— Sana ne?

— Ne demek bana ne? Herkes çıkalı milyon oluyor. Bir saattir bekliyoruz!

— Beklemeseydin... Bekle diyen var mı?

— Gösterirsin sana! dedi.

Kız kardeş inmeğe bile vermedi. İslâmın kolundan çekti, yol boyunca yürüyüp gittiler.

İslâm buz kesilmişti. Öfkeden mosmor, dikliyor, kulakları vınlıyordu. Bundan sonra onunla konuşmıyacak, yüzüne bile bakmıyacaktı. Kim takılırsa takılsun karşımıyacak... İsterse kolundan sürüklesinler... Görse ki çamura saplanmış, bir tekme de o atacak!

Birdenbire irkildi. Kızlar tam köşeyi dönerlerken neredense peydahlanan Camgöz, kızların peşlisına değirtmişti!

Aklından her şey silindi. Elindeki cigarayı atıp fırladı.

Rüştü CEYHAN

İşçi ve SPOR

Eyüp Kupası Maçları...

10 klüp arasında tertib edilen maçlar geçen pazar başladı

22/Temmuz/1951 Pazar günü Eyüp sahasında Kupa Maçlarının birinci haftası yapılmıştır. İlk maç saat 8.00 da Akın spor — İhlal Kültür spor arasında yapılmış ve Akınspor 4 — 8 galip gelmiştir.

İkinci maç saat 11.00 de Yıldırım spor — Doğan güneş arasında oynanmış ve Yıldırım spor bu maçta şu kadro ile çıkmıştır:

İhsan - T. Nevzat, Enver - Fahik, Hiristo, Nevzat - Raşit, Semsettin, Kasım, Erhan, Nahit.

Maçın tafsilâtını veriyoruz:

İlk devrede Doğan Güneş Yıldırım spordan üstün ve daha anlaşmalı oynayarak 3 gol attı. Bunu mukabil Yıldıran spor Hristonun attığı bir frikikle bir gol kazandı ve devre 3-1 sona erdi.

İkinci devrede Yıldıran spor bir kaç tehlikeli akın yaptı ve birçok gol pozisyonuna girdiyse de bir netice elde edemedi ve maç da böylece sona erdi.

AY-YILDIZ — DOĞAN YILDIZ MAÇI

Saat 13.00 de başlanan bu maçta Ay-Yıldızlılar şu tertiple sahada görüldü:

Kadri - K. Zeki - B. Zeki, Mehmet, Fuat - Onnik, İsmail, Mehmet, İbrahim, Emin.

Maç başlar başlamaz Ay-Yıldız takımının Doğan Yıldız kalesini sıkıştırmaya başladığı görülüyordu. Nitekim Ay-Yıldız'ın yaptığı tehlikeli akınlardan birini İsmail golle neticelendirdi. Bu yoldan sonra daha çok açılan Ay-Yıldız takımı bir penaltı kazandı, penaltıyı yine İsmail teknik bir vuruşla tepu ağlara takmak suretiyle takımına ikinci golü kazandırmış oldu. Bu golden sonra Doğan Yıldız birkaç tehlikeli akın yaptıysa da neticeyi değiştiremiyerek devre 2-0 bitti.

İkinci devrede Doğan Yıldız ancak bir kaç dakika mukabil yediği Yıldız kalesini sıkıştırmaya, hattâ hasım nasıl sahasına yerleşmeye muvaffak oldu ve rakip kaleyi uzun şutlarla tazise başladılar. 35 inci dakikada kargaşa kale önünden istifade eden Doğan Yıldızlılar aku bir sutla neticeyi 2-1 yapmağa muvaffak oldular. Bundan sonra geçen dakikalar neticeyi değiştirmeyerek 2-1 Ay-Yıldızın galibiyetiyle sona erdi.

Şunu da belirtmek isteriz ki bu maçta Ay-Yıldız takımı seyirci lerde güzel bir futbol seyrettirdi.

Bundan sonra yapılan maçlarda: Kale Spor Bülbüldere'yi 3-1 yenmiş. Cetinspor'la Campor da 0-0 berabere kalmışlardır.

Fik KALYONCU

EYÜP BEŞİKTAŞ

2-1 MAĞLÛP ETTİ

Pazar günü Eyüp sahasında Beşiktaş ve Eyüp futbol takımları hususi bir dostluk maçı yapmışlardır. Bu maçı Beşiktaşlılar nokasın bir kadro ile elemışlar ve attıkları bir gole mukabil yedikleri iki golle sahadan 2-1 mağlûp ayrılmışlardır.

Türkiye Demir işçileri sendikaları Yenetim Kurulu

Divriği (Özel) — Türkiye Demir İşçileri Sendikasının yıllık genel kurul toplantısı 19/7/1951 günü yapılmıştır Hararetli müzakerelerden sonra şu işçiler yönetim kurulunu seçilmiştir.

Mehmet Bozkurt (Başkan), Hasan Coşkun (Başkan vekili), Şükrü Yalınozaklı (Genel sekreter), Şerif Çamcı (Sayman), Bekir Biyik (Veznedar).

Hepsine başarılar dileriz.

Beyoğlu Tekstil işçileri

(Başlarafı 1 inci sayfada)

nan fabrikaların durumu ve işçi zevmiyelerinin düşüklüğü izah edilmiştir.

Söz alan üyelerden Kâmil Aydıçlı ve Tahsin Ersanda, raporun A dan Z ye kadar yanlış olduğunu belirtmişlerdir. Mehmet Ali Yamaç ve Sükrü Türkeli de tenkidlerde bulunmuşlar. Yönetim Kurulu adına Ahmet Açan tenkidleri cevaplandırmış ve iddiaları reddetmiştir.

Hararetli geleve Birlik Başkanı Vekili ve İş mahkemesi üyesi Mehmet İnhanlı bir konuşma yaparak bazı tavsiyelerde bulunmuştur.

Ömer Çetinkaya'da sanayiimizin gelişmesinin hünayeye muhtaç olduğundan gümrük rüsumlarının nisbetsizliğinden bahsetmiş, bugünkü işsizliğe temasla aci acı dert yanmış ve bu hâlin ikinci bir muhalefette iken issizliğin önüneceği hakkındaki vaadlerinin 10 aydanberi yerine gelmediğini ve bunun sebebini de bir türlü anlıyamadığını belirterek bu gün geçtik ce vahim bir hal aldığını belirterek grev kanunu tasarısını uzun uzun tenkid etmiştir.

Sigortalar müfettişi temas eden hatip bu kanunun simdilik kendi müstahdemlerinin geçimini sağlıyabildiğini, açıkçe doğru dürüst yarattı ifade etmiştir.

Mehmet Ali Yamaç da söz alarak şunları söylemiştir:

— Arkadaşlar iki Milletvekili çıktı, bir kelime duyulmuşu. Duyduğuma göre «biz işçi milletvekili değiliz, parti milletvekiliyiz» diyorlarmış; partinin tüzüğünde işçi mevzuu sıcaka yok mudur?»

Ahmet Handan da söz alarak, İş Kanunu kapsamına girmeyen işyerlerindeki işçilerin durumlarını acı bir dille ifade etmiş, Hasan Altınelin bu hususdaki tahririni inceleyen calışma komisyonunun bu işi bir an önce bitirmesini ve edilemiyecek bu dâvayı iki sene sonraya 1953 e attığını üzüntü duyarak belirtmiştir.

Fahrettin Sözüer de; tertib fasla tatilinin bir an zaman tatbik edilmeceğini ve bunun bir an evvel hallı için acıklı makamlarla temasa geçilmesini istemiştir.

Şükrü Kaya'nın konuşmasında şunları söylemiştir:

— Arkadaşlar, işverenlerin bir çoğu işçiyi istismarda bulunmıyet sizliğin zirvesine çıkmış bulunmaktadır.»

Sendika Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Bahâi Ersoy da Yetkili Mak. kampanyasına temas etmiş ve ilgili tatbikatı edilen bir konuşma yapmıştır.

Neticede Yönetim Kurulu ibra edilerek seçimlere geçilmiş ve eski Yönetim Kurulu Üyeliklerine seçilmişlerdir.

Ahmet Acan, (41), Tahsin Akbaş (35), Ali Certer (32), Ömer Meydancı (30), Ilyas Gürel (30), Şükrü Türkeli (28), Ziya Gür (25), Galip Türkeli, (25), Mehmet Gür (25), Recep Tezel (15), Hasan Bostok (12).

Yedek üyeliklere de seçilenler şunlardır.

Ali Gürel (11), Seher Kanatlı (10), Melâhat Taka (9), Kâzım Dirlik (6), Mehmet Yamç oğlu (5), Yeni Yönetim Kurulunu tebrik eder başarılar dileriz.

Mustafa GÜLİRKİN

Hukuk Köşesi

(Baş tarafı 2. sayfada)

misse de bu tatbikat, zaten kuvvetli olan ve hiç bir zaman maddi durumunda bulınmıyan işverenlerin için onları bağlayan ve insafla hareketle mecbur edici bir mahiyet tasımamakdadır.

İş gücünün serbestçe alınıp satıldığı memleketimizde işçiyi maddi bakımdan korumak lâzımdır. Çünkü kıymetlendirecek gene işçinin kendisidir. Bunun için de işçinin hiç bir suçlulenine engel serbest bırakılmadan çalıştırılmadığı gibi kullanabilmesi lâzımdır. Bu sahada işçiyi takyid edecek bir kanun, bir mağdur kalmemiz teminden başka bir yarar sağlamaz.

Gerekçeye gelince: Bu kadar geyri âdil bir tasarıyı pek tabiîdir ki hiç bir gerekçe tâkyim madde de edemez. Bu sebeple bildiğimiz gibi İş Çalışma Bakanlığı sırak tasarının bütüsün mahiyetinde olan bir gerekçe hazırlamakda idiğini ve tasarıyı müdafaa edeceğini öğrenmiştir.

Grev tasarısı işçileri tatmin etmedi

(Baş tarafı 1. sayfada)

grev tasarısını bize bin bir kısıntı ile veriyorlar. Bu vatanı kurtarmak için en ön safta çarpışan, çalışanı ve bize işçilere sonba neden tam bir grev hakkını çok görürler?»

Basın Teknisyenleri Sendikası Başkanı İbrahim Bilge de demiştir ki:

«— Grev tasarısını beğenmedik. Tasarı Türk işçisini asla tatmin etmedi. Biz işçiler farta muallâk grev hakkı istemiyoruz. Esasen mevcut kanunlarla işverenler dilediklerini gibi lokavt yapıyorlar. Eğer lokavt yapmak, kanuni bir hak olarak da tanınırsa, işverenler bize neler yapmazlar!.. Bu bakımdan biz, grev ve lokavt kanun tasarısını kabul etmiyoruz!»

Demir ve Madeni Eşya İşçileri Sendikası Başkanı Üzeyr Kuran da, grev kanunu tasarısını şu şekilde tenkit etmiştir:

«— Grev ve lokavt kanunu tasarısı diye bir terane duyuluyor. Biz, okuduğumuzu anlarız. Bu grev ve lokavt kanunu tasarısı değil, sadece lokavt kanunu tasarısı-dır. Grev za Kanununda bulunmıyan ağır cezaları biz işçiler istiyerek edebilmek, bizi korkutabilmek için bu tasarıya koymuşlardır.»

Elektrik ve Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası Başkanı Mehmet İnhanlı da:

«— Hiç bir tahdide tâbi tutulmadan grev ve lokavt yapılıyor. Bu silâhı kötüye kullanacağımızdan şüphe edenler varsa, kendilerinden şüphe etsinler!» demiştir.

Bir konfederasyon teşkili isteniyor

(Baş tarafı 1. sayfada)

rin kurduğu sendikaların bir federasyon oluşturmaları zaruretini mak için 15 sendikaya müracaat etmiştir.

Sendika merkez yönetim kurulu üyelerinden Hüseyin Kökük geçen hafta Bursaya gitmiş ve Merinos işçileriyle federasyon meselesini görüşmüş, müsbet bir netice almıştır.

Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Şaban Yıldız bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«— Yakında bütün mensucat sendikalarından cevap alacağımızı ümit ediyorum. İlgili kuruluşların bu teşebbüsümüze prensip itibariyle karşı olmadıklarına dair hattâ tüzük üzerinde çalışmalara başlıyacağız.

Elektrik ve motorlu Taşıt Federasyonu

Elektrik ve motorlu taşıt işçileri Sendikası da bir federasyon kurmak için faaliyet safretmektedir. Bir müddettem beri yapılan temaslar gelişmektedir. Bu arada geçen gün şehrimize «Elazığ Motorlu Taşıt» ve her nevi yol, yapı Zirat makinaları İşçileri Sendikası temsilcisi Ali Demirağ gelmiş ve temaslar yapmıştır.

Belirtildiğine göre şehrimizde mevcut üç motorlu taşıt işçisi Sendikası yerine ve herşeyden önce bu üç sendikanın dostluk ve ahengini sağlayıcı şartları tahakkuk ettirmek arzuya sayanlar.

Elektrik ve Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Lütfü Yılmaz bir arkadaşımıza verdiği beyanatta:

«— Türkiye'de İşçi Sınıfının Tarihi

Genç neslin en tanınmış tarihçisi olan arkadaşımız Lütfü Erişçinin hazırladığı bu çok değerli orijinal eserini satışa çıkarılmıştır. 50 kuruş fiatla belli başlı kitapçılardan temin edilebilir.

Bu eser, uzun yıllar bir çok vesikalar incelenerek hazırlanmıştır. Hararetle tavsiye ederiz.

Defterdar Fab.sında bir memurun muayesi

(Baş tarafı 1. sayfada)

ge giren umumi Hastalık Sigortası üzerine evvelce işçilerini tedaviye mecbur olan Sümerbank bu mükellefiyetten kurtulmuştu. Bu bakımdan 2700 işçi ve 200 ü bulan memur için tutulan üç doktorun kadro harici edilmesi gerekiyordu.

Fakat Defterdar fabrikası 2700 işçinin bakımından kurtulunca yalnız bir doktoru çıkarmış, biri dahiliyeci, biri operatör, biri de dişçi olan üç kişilik kadroyu, hasta bakıcı ve hademeleriyle birlikte beslemeğe devam etmiştir.

Dahiliye müteahassısı ayda 750, operatör 625, dişçi ise 150 lira yoklu almaktadır. Bundan başka bu operatör ve müteahassıa her vardıkları ziyaret için de verilmektedir. Üç ayda 470 lira rasyonel prim alan operatörün fabrikanın istihsaliyle hiç bir münasebeti olduğu da ayrıca sorulmaktadır.

Belirtildiğine göre operatör İzmir'e tayin edilmiş, fakat gitmemiştir. Bunun üzerine tekrar Defterdara alınmıştır. Bu doktor fabrikaya hususi otomobil-le gelmekte ve bir kaç saat istirahat ettikten sonra fabrikadan ayrılmaktadır.

Bir hesaba göre 200 ü bulan memur için angaje edilen doktorlara yılda 23.000 lira ödenmektedir. Böylece, alâkalıları olmaz ve yaşadıkları hayat için bu yılda bir iki kere nezle olanlardan memurlerin her muayenesi 75 liraya mal olmaktadır.

İşçiler, bu durumun Sendika tarafından tahkikini ve hakiki hakları meydana çıkarılmasını istemektedirler.

Sendikaların esas vazifesi

(Başlarafı 3 üncü sayfada)

rini sağlamağa uğraşan insanlar, aynı zayıflar uğrunda mücadeleye girişirlerdi. Her birliği yapmaları için kurumlar vardır. Her mühendisi partiler arasında bulamazsınız. Bir işçi sendikalı olan sendika, işçilerin müşterek gayretleri sayesinde geliştirilir ve bu gayretlerin sonucu olarak, mümkün olduğu kadar çok gayeye, gayelere birleşen insanların kurduğu bu teşekkül, işçilerin refahını temin etmek ve refah seviyesini arttırmak için eksiksiz bir gayret sarfetmek vazifesiyle mükelleftir.

«Sendika»yı böyle anlarsak sendikacılığın işçi sınıfına faydalı olmasını temin için ilk şartı mobil ile gelmekte ve bir kaç saat istirahat ettikten sonra fabrikadan ayrılmaktadır.

Bir hesaba göre 200 ü bulan memur için angaje edilen doktorlara yılda 23.000 lira ödenmektedir. Böylece, alâkalıları olmaz ve yaşadıkları hayat için bu yılda bir iki kere nezle olanlardan memurlerin her muayenesi 75 liraya mal olmaktadır.

İşçiler, bu durumun Sendika tarafından tahkikini ve hakiki hakları meydana çıkarılmasını istemektedirler.

Sendikaların esas vazifesi

(Başlarafı 3 üncü sayfada)

rini sağlamağa uğraşan insanlar, aynı zayıflar uğrunda mücadeleye girişirlerdi. Her birliği yapmaları için kurumlar vardır. Her mühendisi partiler arasında bulamazsınız. Bir işçi sendikalı olan sendika, işçilerin müşterek gayretleri sayesinde geliştirilir ve bu gayretlerin sonucu olarak, mümkün olduğu kadar çok gayeye, gayelere birleşen insanların kurduğu bu teşekkül, işçilerin refahını temin etmek ve refah seviyesini arttırmak için eksiksiz bir gayret sarfetmek vazifesiyle mükelleftir.

«Sendika»yı böyle anlarsak sendikacılığın işçi sınıfına faydalı olmasını temin için ilk şartı

Türkiye'de İşçi Sınıfının Tarihi

Genç neslin en tanınmış tarihçisi olan arkadaşımız Lütfü Erişçinin hazırladığı bu çok değerli orijinal eserini satışa çıkarılmıştır. 50 kuruş fiatla belli başlı kitapçılardan temin edilebilir.

Bu eser, uzun yıllar bir çok vesikalar incelenerek hazırlanmıştır. Hararetle tavsiye ederiz.

Sendikaların teşkilât mekanizması gelecek sayıda

Kongreye Davet

Yunus Çimento Fabrikası işçileri sendikasının o-lağan üstü toplantısı 27 temmuz cuma günü saat 17 de fabrika yemekhanesinde yapılacağından seçim yüzlerimizin tegriflerini rica olunur.

GÜNDEM

1 — İatifa eden Yönetim kurulunun seçimi

- 2 — Dilekler